

Az Ige növekedése

Lekció:

2009. dec. 20.

Textus: ApCsel. 28.11-31

Gazdagrét

A kitárult jövő

A hegytetőket és vízpartokat szeretem a legjobban. Ha lehet, kiülök egy hegytetőre vagy vízpartra, és csendben vagyok. Ezeken a helyeken tudok a legkönnyebben csendben lenni, reflektálni, imádkozni. Egy alkalommal felismertem, hogy e két helyszínben egy valami közös: messze lehet látni, nincs előttem akadály. Talán azért tudok könnyen imádkozni a hegytetőn és a vízparton, mert az imádság ugyanez: messzire nézés, távolba tekintés. Amikor Istenre nézek, amikor Jézusra emelem fel a benső szemeim, akadálytalanul messzire tekintek. Mint a vízparton, ahol semmi sem akadályozza a látást. Mint a hegytetőn, ahonnan ellátunk az alacsonyabb dombok, kisebb hegyek, egyéb akadályok felett. Az imádság erőterében megnyílik a tér, és kitárul a jövő. Jézus Krisztus közelében új perspektívák nyílnak. Ami előtte, mintha egy város falai között lennének, akadályozott, lezárult, behatárolt volt, az az evangélium valóságában megnyílik, kitárul, lehetőséget mutat – mint a hegytetőn vagy a vízparton.

Az Apostolok Cselekedeteiről írt könyv látszólag sután, kicsit felemás módon és befejezetlenül végződik. Nem győzelmes, hiszen Pál fogoly, nem befejezett, hiszen azzal zárul, hogy hirdeti Isten Országát, de azt nem tudjuk meg, hogy mi lett vele később, nem egyértelmű, hiszen míg egyesek hisznek, mások nem hisznek. Az „Ige növekedését” követtük nyomon az ApCselben majdnem egy éve; és ez a sorozat talán győzedelmesebb résszel is zárulhatott volna. De a lényeg éppen az, hogy nem zárult le. A történetnek nincs vége. Az ApCsel nem úgy adja elénk az első keresztény időket, hogy lássuk a hőskort, aminek vége lett, és legyen mire emlékezni. Sokkal inkább igaz, hogy azért nincs vége a könyvnek - mert az ma is tart. Az evangélium hirdetése, az Ige növekedése, terjedése egyik kultúrából a másikba a mának ugyanúgy története, mint az ApCsel korának. Ezért a ma olvasott utolsó fejezet nem lezárja a Szentlélek hatalmas cselekedeteit, amelyeket az apostolok által hajtott végre, hanem megnyitja a jövőt. Arra hív, hogy magunk is higgyük, Jézus által részesei lettünk Isten eme történetének. Amennyiben pedig nem vagyunk még Jézuséi, meghív bennünket a vele való közösségbe, Isten munkájába. Lássuk hát, hogyan nyílik meg előttünk a tér, hogyan tárul ki a jövő az evangélium valósága által!

I. Az evangélium kitárja előtted a jövőt: minden esemény részese Isten ügyének

Az ApCsel Jézus következő szavaival kezdődik: „Erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt, egészen a föld végső határáig.” (ApCsel. 1.8) Bibliamagyarázók felismerték, hogy Lukács ennek a programnak az alapján szerkeszti meg művét. Láttuk, hogyan jött el a Szentlélek, hogyan tanúskodtak Jézusról nagy erővel a tanítványok Jeruzsálemben, majd hogyan jutott el az evangélium Samáriába, és utána

még távolabb, pogány városokba, hogy végül megérkezzen az akkori világ központjába, Rómába, ami Jeruzsálemből nézve a föld végső határa. A zsidó ácsmester, a megfeszített Jézus üzenete eljutott a birodalom középpontjába, és Pál apostol minden bizonnyal a császár elé állt, és bizonysgot tett Néro előtt Isten Krisztusban lehajló megváltó szeretetéről és ítélete valóságáról. Vizsgáljuk meg, hogy milyen események vezettek eddig, hogyan jutott el az evangélium – Jézus akaratával egybehangzóan – Rómába!

Ha ma keresztények összeülnék, és meggondolnánk, hogyan lehet Jézus ígétét valósággá tenni, akkor minden bizonnyal a következő módon járnánk el. A jeruzsálemi gyülekezet presbitériuma összeülné, és megtárgyalná, hogy az evangéliumot hirdetni kell Rómában, és ha ez Urunk akarata, akkor ezt nekünk meg kell tennünk. Először felbecsülnék az emberi és anyagi forrásokat: kik fognak Rómába utazni és miből? Rövid vita után, hogy vajon ez a lelkipásztorok feladata-e, vagy pedig a presbitereké és gyülekezeti tagoké, valószínűleg arra jutnánk, hogy egy lelkész vezetésével egy csapat induljon útnak. Talán adakozást is hirdetnénk a hosszú és költséges út támogatására, majd imádsággal kibocsátanánk őket. Elvégre így jut el az evangélium a világ egyik részéről a másikra – gondolják sokan.

A mi történetünk azonban valami egészen másról szól. Egy olyan útról, amit emberek ki nem találhattak, meg nem tervezhettek és soha véghez nem vihettek volna. Mert ki gondolta volna, hogy az a Saul nevű ifjú, aki helyeslően jelen volt Jeruzsálemben az első vértanú, István kivégzésénél, egy alkalommal maga találkozik a názáreti Jézussal? Vajon miért kellett ott lennie, és végignéznie, ahogyan István - ajkán Jézus imádságával - meghal? Ki választotta volna őt apostolnak, és milyen körülmények között, ha nem a feltámadott és megdicsőült Jézus, aki ragyogó fényességben jelent meg neki a damaszkuszi úton? Majd évekkel később, amikor a tarzuszi Pál, mert róla van szó, Antiókhia-ba kerül Barnabás hívására, ki tudta volna előre, hogy Antiókia lesz a pogányok közötti misszió anyagyülekezete, támogató bázisa? Ki tervezhette volna meg, hogy Pál szívében olyan bizonyos legyen harmadik missziói útján, hogy Jeruzsálembé menjen, hogy az sem változtatta meg eltökéltségét, amikor nyilvánvalóvá vált, üldözés és fogság vár rá? Több mint két évig volt fogságban Cézareában – ki gondolta volna, hogy ez a helyzet, benne a korrupciós helytartóval, része annak, ahogy az evangélium Rómába jut? Pál a császárhoz fellebbezett, és ezért fogolyként Rómába szállítják. Az úton hajótörést szenvednek, de Isten ígéréte szerint mindenki megmenekül, mintegy ajándékul Pálnak, hiszen neki a császár elé kell állni. Így érkezik meg Pál apostol Rómába, hogy a birodalom szívében is hirdesse a Jézus Krisztusról szóló evangéliumot. Az evangélium Jeruzsálemből Rómába tehát a legkiszámíthatatlanabb, legváratlanabb fordulatok mentén érkezik. Nem missziói programok, nem vallási hivatalnokok által, hanem a Szentlélek a mindennapi életben, számos ember életében végzett cselekedetei által. Az Ige növekedése nem missziói programok, hanem Isten uralma alatt szervesen kibontakozó életek által történik.

Így tárul fel a jövő, nyílik meg a tér annak, akinek élete összefonódott Jézus Krisztussal, az evangéliummal. Jézus követőjének lenni azt jelenti, hogy meghaltunk és feltámadtunk Jézussal együtt, ezért életünket a vele való közösségben éljük, annyira,

hogy ő él bennünk. Ennek az a jelentősége, hogy a Jézussal való kapcsolat, a hit, nem csak egy dimenziója, egy rétege az életünknek, hanem a lényege. Ha ez a titok kibontakozott bennünk, ha ez gyökeret vert bennünk – és csak akkor! – éljük meg a nagy titkot: az evangélium új perspektívát nyit számunkra, hiszen felismerjük, életünk minden eseményéhez köze van. Ahogyan Isten munkája felfoghatatlan, eltervezhetetlen módon bontakozott ki Pál életén keresztül, hasonlóan elrejtett, titokzatos módon mozdul előre a mi életünk eseményein keresztül. Minden kérdés, amit felteszünk, minden helyzet, amellyel szembetaláljuk magunkat, minden öröm és fájdalom, minden kudarc és minden siker teológiai kérdés is egyben: Uram, mit cselekszel? Mit akarsz, hogy cselekedjem? Nem értem, ami történik, de bízom benned, hiszen mindent kezében tartasz. Uram, az életem a te életed, a te életed az én életem, legyen meg rajtam keresztül, általam is a te akaratom! Lesslie Newbigin így fogalmazza ezt meg: *"Az, hogy hogyan értjük az emberi életet, azon múlik, milyen elképzelésünk van az emberiség történetéről. Mi az igazi/valóságos történet, aminek az én történetem része?"* Ha hiszem, hogy az emberiség története Isten teremtésének és megváltásának a története, és hiszem, hogy Jézus Krisztus ebbe hívott meg, ebbe váltott meg, erre ruházott fel Szentlelkével, akkor az evangélium minden helyzetben csodálatos perspektívákat nyit.

II. Az evangélium szabaddá tesz: nem mindenki hisz, és ez nem a te felelősséged

Ugyanakkor, ha valaki élete eseményeit az evangélium fényében látja, hiszen el tudja mondani Pállal, hogy élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus (vö. Gal. 2.20), akkor ezzel nagy felelősséget és terhet vett magára. Tudniillik ha az egész élete Krisztus, nem tud könnyen továbblépni azon, hogy míg egyesek hisznek Jézusban, tehát élnek, mások nem hisznek, tehát elveszettek. Figyeljük meg, mit kezd ezzel a helyzettel az apostol!

Pál, azonnal amint Rómába érkezik, háziőrizetben lévén magához hivatja a zsidó vezetőket, tisztázza előttük fogságba kerülésének körülményeit, és hogy miért kell a császár elé állnia. Kitűznek egy napot, amelyen *„Pál bizonyosságot tett előttük az Isten országáról, és reggeltől estig igyekezett őket meggyőzni Jézusról Mózes törvénye és a próféták alapján.”* Az egész napot felölelő tanítás, evangéliumhirdetés, beszélgetés és vita eredményét Lukács így foglalja össze: *„Egyesek hittek a beszédének, mások meg nem hittek.”* Jézusnak, Pálnak, az apostoloknak, és azóta mindenkinek, aki az evangéliumról bizonyosságot tesz másoknak hasonló a tapasztalatuk: egyesek hisznek, mások meg nem hisznek. Míg a „másoknak” ez nem különösebb probléma, annak, aki az evangéliumot élet-halál kérdésnek tartja, fájdalmas és megkerülhetetlen a kérdés: hogy lehet, hogy egyesek nem hisznek? Hogyan lehetséges, hogy elfordulnak attól a Jézustól, aki az élet? Különösen nehéz ez annak, aki szeretneinek próbál bizonyosságot tenni. Jézus Krisztus lett számomra az élet – hogyan lehetséges, hogy szüleim nem értik, és nem fogadják el ezt az életet? Megnyílt a szemem saját elveszettségemre, megismertem szívem romlott voltát, és ezzel együtt felragyogott előttem és bennem Jézus Krisztus minden mocskot eltörlő, áldozatos szeretete – hogyan lehetséges, hogy vannak, akik évtizedek óta templomba járnak, és nem ismerik, miről beszélek? A

barátom egészen közel került ahhoz, hogy rábízza életét az Úrra – majd egy hirtelen esemény egészen más irányba fordította. Miért? Valamit elrontottam talán? Ismerünk olyanokat, akik súlyos nehézségbe kerülve Istenhez fordultak és megtértek, de olyanokat is, akik éppen így veszítették el a hitüket... Mit kezdünk a Pál apostol által is ismert valósággal: „Egyesek hittek a beszédének, mások meg nem hittek.”

Az apostol kemény szavakkal illeti népének tagjait: „*Helyesen szólt a Szentlélek Ézsaiás próféta által atyáitokról, amikor ezt mondta: Menj el ehhez a néphez, és mondd meg: Hallván halljatok, és ne értsetek, látván lássatok, és ne lássátok meg! Mert megkövéredett e nép szíve, és fülükkel nehezen hallottak, és szemüket behunyták, hogy ne lássanak szemükkel, és ne halljanak fülükkel, szívükkel ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket. Vegyétek tehát tudomásul, hogy a pogányoknak küldetett el Istennek ez az üdvössége. Ők pedig meg is fogják azt hallani.*” A zsidó vezetők elutasítása Jézus iránt nem másból, mint szívük keménységéből fakad. Hallanak, de nem akarnak meghallani. Látnak, de nem akarnak meglátni. Mivel kemény a szívük – ez az igazi ok! – becsukják fülük és behunyják szemük. Lehet, hogy ezt nem mondják így ki, csak újabb és újabb bizonyítékot várnak, csak újabb és újabb kérdéseik támadnak, és mindegyikkel kapcsolatban azt gondolják, ha majd arra választ kapnak, hisznek. De amint megértenek valamit, ott a következő kifogás... Mert nem akarnak megtérni, és nem akarnak az Úr által meggyógyíttatni. Pál apostol ezekkel a kemény szavakkal nem önmagát kívánja igazolni. Nem hárítja a felelősséget, és nem is vádaskodik. Nem saját kudarcából, vagy frusztráltságából, esetleg sikertelenségéből szól. Nem is saját szavait használja, hanem azt a nyelvet, amit kijelentett a Szentlélek már évszázadokkal korábban, hiszen a szív keménysége, a tudatos ellenállás, a hitetlenség választása ugyanaz volt minden időben.

Az evangélium, ami kitárja előtted a jövőt, kitágítja a teret, új életet, új lehetőséget ad, nem oldja fel a mi emberi szemeink előtt Isten titkát, amelyet az Úr magának tartott meg: egyesek hisznek bizonyágtételekre, mások pedig nem. De a Pál által (előtte Jézus által is) idézett ézsaiási szavak magyarázatként érkeznek a vergődő, gyötrődő szívnek. Az Úr Igéje terjed, növekszik akkor is, ha egyesek elutasítják azt. A hivatalosak elfordulnak, de a megvetettek, a lenézettek, az utolsók befogadják az Urat. Ez a valóság az evangélium valósága, amit megtapasztalt Jézus, Pál, az apostolok, és mi is...

III. Az evangélium fényében a korlátok nem jelentenek korlátot

A befejező kép az ApCselben éppen az, ami a befejezetlenségre mutat: „*Ő pedig ott maradt két teljes esztendeig saját bérelt szállásán, és fogadta mindazokat, akik felkeresték. Hirdette az Isten országát, és tanított az Úr Jézus Krisztusról, teljes bátorsággal, minden akadályoztatás nélkül.*” Lukács az apostol teljes szabadságát hangsúlyozza abban, hogy az evangéliumot hirdeti. Nem hangsúlyozza azt, hogy Pál ebben a két évben továbbra is fogoly, és egy római katona felügyeli a háziőrizetben éjjel és nappal. Nem szól arról, hogy Pálnak egyszer a császár elé kell még állnia, akinek ítélete élet vagy halál kérdése lehet az apostol részére. Azért nem, mert mindezen korlátok ellenére az apostol szabad volt abban, amire Isten elhívta. Sőt, nem

pusztán korlátai ellenére volt szabad Jézus Krisztusról bizonyosságot tenni, hanem éppen azok által nyert lehetőséget. Hiszen más módon nem lett volna esély arra, hogy a birodalom uralkodója, Néró előtt tegyen bizonyosságot Jézusról. Az akkori világ legrangosabb városának legrangosabb bíróságán, a legnagyobb tekintéllyel bíró ember előtt hirdette Pál a megfeszített és feltámadott Krisztust. Szabad emberként nem tehetne volna.

Volt azonban az evangélium hirdetésének egy másik dimenziója is, amelyet szintén korlátainak köszönhetett. A mai napig keresztények százmilliói, milliárdjai olvassák azokat a leveleket, amelyeket Pál kényszerű helyzetéből, a fogságból írt. A három legfontosabb börtönlevél, az efézusi, a filippi és a kolossébeli gyülekezetnek írt levele. Ezeket a leveleket olvasva érezzük a Jézus Krisztusban való hit atmoszféráját, azt, ahogy a fogoly Pál újra és újra a Krisztusban való örömről tesz bizonyosságot, ahogy megvallja, hogy minden hatalom felett Krisztus az Úr, ahogy békességre és megelégedettségre hívja az olvasókat. Szavait éppen az teszi elmélyültté és hitelessé, hogy valóban kiszolgáltatott helyzetben ír. Bezártságában Krisztus öröme nyílt fel az élete, a római hatóságoknak való alávetettségben mindennél világosabban meglátja, hogy Jézus a kozmikus Úr, erőtlenségében feltárul előtte az Úr ereje és hatalma. Kész szenvedni az evangéliumért, korlátok közé kerül az élete, és ez, paradox módon, annál nagyobb szabadságot nyit meg számára.

Az evangélium fényében a korlátok nem jelentenek korlátot. Amikor Krisztushoz emeled tekinteted, amikor messze nézel – hegyen, vízparton, de akár a négy fal között, bezárva – megnyílik előtted az evangélium eme nagy titka. Ahol úgy láttad, minden bezárult, egyszer csak csodás távlatok nyílnak. Ahol azt hiszed, minden elveszett, váratlanul a legtöbbit, Istent magát nyered meg. Amire nézve az látszik, hogy nincs jövő, ott, mintegy a halálból a feltámadás által, jövő nyílik. Ahol nem volt ösvény, út fakad, ahol sivatag volt, forrás buzog. Így nyílik meg előttünk a tér, így tárul ki a jövő az evangélium, Jézus Krisztus valósága által! ÁMEN!